

**การพัฒนาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอน
เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านแพะ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง**

แหวดาว ชัดระสีมา*

ดวงจันทร์ เตียววิไล**

ดุขฎิ สีสลวรงค์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมพอเพียง ระหว่างก่อนและหลังการใช้หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพะ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัยครั้งนี้ได้แก่ หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างเว็บเพจ และแบบวัดพฤติกรรมพอเพียง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผลการสร้างหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีโครงสร้าง 3 หน่วยการเรียนรู้ 20 ชั่วโมง ได้แก่ หน่วยที่ 1 ทบทวนความรู้สู่ความพอเพียง หน่วยที่ 2 สืบค้นสร้างสรรค์มุงมั่น ความพอเพียง หน่วยที่ 3 เว็บเพจ ความพอเพียง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ 4.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.51 และ 17.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.72 ตามลำดับ มีความก้าวหน้าเฉลี่ยร้อยละ 64.44 พฤติกรรมพอเพียงก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ก่อนและหลังเรียนเท่ากับ 25.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.92 และ 37.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.72 ตามลำดับ มีความก้าวหน้าเฉลี่ยร้อยละ 29.58

คำสำคัญ : หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, เศรษฐกิจพอเพียง

*นักศึกษาปริญญาโท, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต(สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน), มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ดร. ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

*** ดร. กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

Development of Information and Communication Technology Curriculum by using teaching resources, the subject about Philosophy of Sufficiency Economy for the sixth graders Of Baan Pae School , Muangpan District, Lampang Province

Waewdao Khadthaseema*

Duangchan Diowvilai**

Dusdee Seetalavarang***

Abstract

The objectives of this research were to develop the curriculum of information technology and communication by using teaching resources “Philosophy of Sufficiency Economy” in Grade 6 (Prathom sueksa 6) and to study learning achievement and sufficient behavior before and after using the curriculum. The sample group was 18 students from Prathom sueksa 6 in the second semester of academic year 2556 at Baan Pae School, Mueang Pan District, Lampang Province. The instrument used in this research was the curriculum of information technology and communication by using teaching resources “Philosophy of Sufficiency Economy”, learning achievement test about “Creating the web page”, and sufficient behavior test. The statistics used to analyze data were percentage, mean, and standard deviation.

The results of this research were found that the curriculum of information technology and communication by using teaching resources “Philosophy of Sufficiency Economy” of grade 6 was consisted of 3 learning units; Unit 1 Review knowledge target to sufficiency, Unit 2 Search creatively for commitment sufficiency, and Unit 3 Web page sufficiency. The results of students learning achievement revealed that the scores before learning equal to 4.94 and after learning equal to 17.83, the standard deviation equal to 1.51 and 1.72 respectively. Their average progress was 64.44 percents. Their sufficient behavior before studying was 25.72 and after studying was 37.56, the standard deviation equal to 3.92, and 1.72 correspondingly. Their average progress was 29.58 percents.

Keywords : curriculum of information technology and communication,
philosophy of sufficiency economy

*Graduated Student, Master of Educational(curriculum and instruction), Lampang Rajabhat University.

**Assistance Professor, Dr. Faculty of Education(Curriculum and instruction), Lampang Rajabhat University.

***Dr., member of thesis committee, Faculty of Education(Curriculum and instruction), Lampang Rajabhat University

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านเทคโนโลยี มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมและเศรษฐกิจ ของทุกประเทศรวมถึงประเทศไทยด้วย โดยพื้นฐานของเทคโนโลยี ย่อมมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งในปัจจุบันนับว่าเป็นโลกของ ยุคข้อมูลข่าวสาร โดยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก็ได้เข้ามามีส่วน สัมพันธ์กับการศึกษา เป็นอย่างมาก เป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการเรียนรู้ มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อวงการการศึกษา ซึ่ง การศึกษาเป็น สิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างคุณภาพของคน ให้รู้จักคิด อ่าน หาเหตุผล ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิต ประจำวันของตนได้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ได้ระบุไว้ว่าการศึกษาคือกระบวนการ เรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรจร้องความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) , 2547) และมาตรา 66 ได้กล่าวว่า ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการสร้างขีดความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) , 2547)

ตามทีหลักรัฐธรรมนูญกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม อันพึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. มีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต 3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย 4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็น พลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข 5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะ ที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ , 2551 ข, หน้า 5) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้ 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ , 2551 ข) นอกจากนั้น ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษาของโรงเรียน ตามมาตรฐานที่ 1 ผลการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับคุณภาพ พอใช้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2554) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียน ตัวบ่งชี้ย่อยที่ 5.7 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่6 อยู่ในระดับคุณภาพต้องปรับปรุง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2554)

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนคอมพิวเตอร์ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ตระหนักว่าต้องแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 พร้อมกับรักษาคุณภาพของคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นทรัพยากรในการสอน ซึ่งเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยในทุกระดับเพื่อให้อยู่รอดและดำรงตนอยู่ได้อย่างมั่นคงถาวรท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ หากสถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรควบคู่ไปกับแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านเทคโนโลยีและมีจิตสำนึก ในการดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากร การสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างเว็บเพจ และด้านพฤติกรรมพอเพียง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตร

นักการศึกษาให้ความหมายของคำว่า “ การพัฒนาหลักสูตร ” ไว้ดังนี้

สัจด์ อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่า “การพัฒนา” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “development” มีความหมายอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. การทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น
2. การทำให้เกิดขึ้น

ด้วยเหตุนี้การพัฒนาหลักสูตรจึงมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ การทำหลักสูตร ที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือ สมบูรณ์ขึ้น กับการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานเลย

ไทเลอร์ (Tyler อ้างถึงในหอม คลายานนท์, 2534) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร เริ่มด้วยการกำหนด ปัญหาพื้นฐาน 4 ประการซึ่งจะต้องตอบให้ครบในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน กล่าวคือ

1. ความมุ่งประสงค์ทางการศึกษา (educational purpose) ที่สถาบันการศึกษาต้องการให้บรรลุมีอะไรบ้าง
2. การที่จะให้บรรลุความมุ่งประสงค์ที่ตั้งไว้นั้น จะต้องจัดประสบการณ์ทาง การศึกษาอะไรบ้าง
3. ประสบการณ์ทางการศึกษา (educational experience) เหล่านี้สามารถจัดให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

อย่างไร

4. เราจะทราบได้อย่างไรว่าบรรลุจุดประสงค์นั้นๆแล้ว

จากความหมายของการพัฒนาหลักสูตรที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น ทำให้สรุปความหมายของการพัฒนาหลักสูตรได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร (curriculum development) หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับ ความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม

ไทเลอร์ (Tyler อ้างถึงใน สุนีย์ ภูพันธ์, 2546) ได้เสนอแนวคิดพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตรว่าควรจะตอบคำถามพื้นฐาน 4 ประการ คือ

1. มีความมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควรจะแสวงหา
2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควรจัดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุ จุดประสงค์ที่กำหนดไว้
3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไร จึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ
4. จะประเมินประสิทธิผลของประสบการณ์ในการเรียนอย่างไร จึงจะตัดสิน ได้ว่าบรรลุถึงจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

จากรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของไทเลอร์ เมื่อได้วิเคราะห์แล้วพบว่า การพัฒนาหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการมีส่วนคล้ายกับวิธีการของไทเลอร์มาก เช่น การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร ไทเลอร์ได้ใช้สังคมปัจจุบันเป็นพื้นฐานและการจัดการศึกษา (สุนีย์ ภูพันธ์, 2546)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ข) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพจึงกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับจุดหมาย สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนดังนี้

จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อจบการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ข) ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่น ในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ข) ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้าง องค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อ การตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรค ต่าง ๆ ที่เผชิญ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำ กระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และ การอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสมการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึง ประสงค์ที่ส่ง ผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และ มีคุณธรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะ เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2553) มุ่งดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทอดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งกาย วาจา ใจ

3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์

4. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายาม ในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน

5. อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิต อย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข

6. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ และรับผิดชอบในการทำ หน้าที่การงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

7. รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

8. มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมหรือสถานการณ์ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

จากจุดหมายของหลักสูตร สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในฐานะครูผู้สอน จึงนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานกำหนดโดยการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ที่คำนึงถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำหลักสูตรในสาระเพิ่มเติม

พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความพอเพียง “ความพอเพียงนี้ ไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัว จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมี ความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก อย่างนี้ท่านนักเศรษฐกิจต่าง ๆ ก็มาบอกว่าล้าสมัย จริงอาจจะล้าสมัย คนอื่นเขาต้องมีการเศรษฐกิจที่ต้องมีการแลกเปลี่ยน เรียกว่าเป็นเศรษฐกิจการค้า ไม่ใช่เศรษฐกิจความพอเพียง เลยรู้สึกว่าไม่หรูหรา แต่เมืองไทยเป็นประเทศที่มีบุญอยู่ว่าผลิตให้พอเพียงได้ ... ” พระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้า ฯ ถวายชัยมงคล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต วันพฤหัสบดีที่ 4 กันยายน 2540 (มูลนิธิพระดาบส, 2553)

2. ความพอประมาณ “ ... การรู้จักประมาณตน ได้แก่การรู้จักและยอมรับตนเอง ว่าตนเองมีภูมิปัญญาและความสามารถในการดำเนินไหน เพียงใด และควรจะทำงานด้านไหนอย่างไรการรู้จักประมาณตนนี้จะทำให้คนเรารู้จักใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ ได้ถูกต้องเหมาะสมกับงานและได้ประโยชน์สูงสุดเต็มตามประสิทธิภาพ ทั้งยังทำให้รู้จักขวนขวายศึกษาหาความรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์อยู่เสมอเพื่อปรับปรุง ส่งเสริมศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองให้ยิ่งสูงขึ้น ส่วนการรู้จักประมาณสถานการณ์นั้น ได้แก่การรู้จักพิจารณาสถานการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นให้ทราบชัด ถึงความเป็นมาและที่เป็นอยู่ รวมทั้งจะทำให้สามารถวางแผนงาน และปฏิบัติการได้ถูก ตรงกับปัญหาทันแก่สถานการณ์และความจำเป็น อันจะทำให้งานที่ทำได้ประโยชน์ที่สมบูรณ์คุ้มค่าการรู้จักประมาณตนและรู้จักประมาณสถานการณ์ จึงเป็นอุปการะอย่างสำคัญ ที่จะเกื้อกูล ให้บุคคลดำเนินชีวิตและกิจการงานไปได้อย่างราบรื่นและก้าวหน้า ... ” พระบรมราโชวาทพระราชทาน เพื่อเชิญไปอ่านในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันเสาร์ที่ 18 กรกฎาคม 2541 (มูลนิธิพระดาบส, 2553)

3. ความมีเหตุผล “...ทุกคนจำเป็นต้องหันมาใช้ปัญญาพิจารณาการกระทำของตน ให้รอบคอบอยู่เสมอ ระวังไม่ทำอะไรทุกอย่างด้วยเหตุผล ด้วยความมีสติ และด้วยความรู้ตัว เพื่อเอาชนะความชั่วร้ายทั้งมวลให้ได้โดยตลอด และสามารถก้าวไปถึงความสำเร็จที่แท้จริง ทั้งในการงานและการครองชีวิต ... ” พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2515 วันศุกร์ที่ 13 กรกฎาคม 2516 (มูลนิธิพระดาบส, 2553)

4. ความมีภูมิคุ้มกัน “... ความเจริญนั้นมักจำแนกกันเป็นสองอย่าง คือความเจริญ ทางวัตถุอย่างหนึ่งและความเจริญทางจิตใจอีกอย่างหนึ่งยิ่งกว่านั้น ยังเห็นกันว่า ความเจริญ อย่างแรกอาศัยวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นปัจจัยสร้างสรรค์ ส่วนความเจริญอย่างหลังอาศัยศิลปะศีลธรรมจรรยาเป็นปัจจัย แท้จริงแล้ว ความเจริญทางวัตถุ กับความเจริญทางจิตใจที่ดี หรือความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์กับทางด้านศิลปะศีลธรรมจรรยาก็ดี มิใช่สิ่งที่จะแยก

ออกจากกันให้เด็ดขาดได้ ทั้งนี้เพราะสิ่งที่เราพยายามจะแยกออกจากกันนั้นมีมูลฐานที่เกิดอันเดียวกัน คือ “ความจริงแท้” ซึ่งเป็นวิทยาศาสตร์ถึงจะพยายามแยกออกจากกันอย่างไร ๆ ที่สุดก็จะรวมลงสู่จุดกำเนิดจุดเดียวกัน แม้แต่จุดประสงค์ก็จะลงสู่จุดเดียวกัน คือความสุข ความพอใจของทุกคน...” พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรประกาศนียบัตรและอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยศิลปากร วันอังคารที่ 12 กรกฎาคม 2520 (มูลนิธิพระดาบส, 2553)

5. ความซื่อสัตย์ “... ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นขอวิเคราะห์ศัพท์ว่าความตรงไปตรงมา ต่อสิ่งทั้งหมดน้อยใหญ่ ส่วนงานของราชการ ส่วนงานของตัวเองเป็นส่วนตัว ทั้งหมดคือความซื่อสัตย์สุจริตและ คำว่าสุจริตนี้ก็มาจากคำว่า การท่องเที่ยวของจิตในทางที่ดี หรือคิดให้ดี คิดให้สุจริต ทั้งฉลาดด้วย ทั้งไม่เบียดเบียนผู้อื่นหรือการงานของตัวเอง ทั้งไม่เบียดเบียนส่วนรวมด้วยจึงจะเป็นผู้สุจริต...” พระราชดำรัสพระราชทานแก่ผู้บังคับบัญชา อาจารย์ และนายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 57 ซึ่งเดินทางมาศึกษาภูมิประเทศทั่ว ๆ ไป ทางภาคใต้ในโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาบุหลัน ทักษิณราชนิเวศน์ วันอังคารที่ 28 สิงหาคม 2522 (มูลนิธิพระดาบส, 2553)

6. ความมีสติ “... สติ คือความรู้สึกระลึกได้ว่าอะไรเป็นอะไรนั้นสำคัญมาก ที่จะช่วยให้บุคคล หยุดคิด พิจารณาก่อนที่จะพูด จะทำหรือแม้จะคิดอ่านในเรื่องใดๆ อีกข้อหนึ่งที่จะช่วยให้ระลึกได้คิดอ่านได้ถูกจุดถูกต้อง ก็คือจิตใจที่ตั้งมั่นและหนักแน่นเป็นกลาง เพราะไม่มีอคติ สองสิ่งนี้เป็นคุณสมบัติสำคัญที่สุดของการศึกษาดี มีหน้าที่สูงที่จะต้องเป็นบุคคลชั้นนำในวงงานต่าง ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต...” พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่สามัคคีสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อเชิญไปอ่านในการประชุมสามัญประจำปี ระหว่างวันที่ 7 - 8 เมษายน 2527 (มูลนิธิพระดาบส, 2553)

จากพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระองค์ นับตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา จะพบว่าพระองค์ท่านได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ การรู้จักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาทตระหนักถึงการพัฒนาตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตลอดจนมีคุณธรรมเป็นกรอบในการดำรงชีวิต ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นที่รู้กันภายใต้ชื่อว่า เศรษฐกิจพอเพียง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัชรินทร์ นุสสะ (2553) ได้ศึกษาเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเว็บไซต์ วิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ 3 เรื่อง การใช้โปรแกรม microsoft powerpoint 2003 ด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต เพื่อฝึกปฏิบัติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน พบว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .50 ซึ่งปฏิบัติตามสมมุติฐานแสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเว็บไซต์ วิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ 3 เรื่อง การใช้โปรแกรม microsoft powerpoint 2003 ด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต เพื่อฝึกปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพะ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้มี 4 ชนิด ได้แก่ หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอน เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง การสร้างเว็บเพจ และแบบทดสอบวัดพฤติกรรมพอเพียง โดยผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาโดยนำ แนวคิดที่ใช้เป็นฐานของการพัฒนาหลักสูตรคือรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler อ้างใน วิชัย วงษ์ใหญ่, 2541) ซึ่งมีอยู่ 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างหลักสูตร โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านแพะ พุทธศักราช 2553 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการประเมินคุณภาพรอบปีสามโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีในสาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.2 นำข้อมูลพื้นฐานมากำหนดเป็นผลการเรียนรู้ของหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งได้จากการวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.3 นำผลการเรียนรู้มากำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ 20 ชั่วโมง

1.4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.5 วางแผนการประเมินผล

ขั้นที่ 2 ประเมินหลักสูตรและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

1. นำหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วนเนื้อหา ความถูกต้อง เหมาะสม เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2. นำหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา

3. นำหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำหน่วยการเรียนรู้ เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ

ขั้นที่ 3 ทดลองการใช้หลักสูตร

นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพะ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง จำนวน 18 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มเป้าหมายในการทดลอง โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน 20 ชั่วโมง

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรและจัดทำเป็นเอกสารหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. แผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน 20 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง การสร้างเว็บเพจ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้น ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านแพะ พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และสาระการเรียนรู้งานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสร้างเว็บเพจ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

3.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปแก้ไข

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาจุดประสงค์ และข้อคำถาม ประเมินตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้สูตร IOC ของ (กาญจนา วัฒนา , 2548)

3.5 นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 และเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

3.6 นำแบบแบบทดสอบไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหา นี้ มาก่อนและไม่ใช่นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านน้ำจำ บ้านทุ่งโปง และ บ้านดอนแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 จำนวน 32 คน

3.7 วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบแต่ละข้อด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปที่พัฒนาโดย ปกรณ์ ประจัญบาน เลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.66 มีค่าระดับความยาก ตั้งแต่ 0.37 ถึง 0.80

3.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

4. แบบทดสอบวัดพฤติกรรมพอเพียง วัดพฤติกรรมพอเพียงก่อนและหลังเรียนหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างขึ้นตามขั้นตอนดังนี้

- 4.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4.2 สร้างแบบทดสอบวัดพฤติกรรมพอเพียง เป็นแบบทดสอบสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
- 4.3 นำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมพอเพียง เสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำไปแก้ไข
- 4.4 นำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมพอเพียง ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลตรวจสอบ ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา จุดประสงค์ และข้อคำถาม ประเมินตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้สูตร IOC ของ กาญจนา วัฒนา (2548)
- 4.5 นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 และเป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
- 4.6 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหาที่ผ่านมาและไม่ใช่นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านน้ำจำ บ้านทุ่งโป่ง และ บ้านดอนแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 จำนวน 32 คน
- 4.7 วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบแต่ละข้อด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปที่พัฒนาโดย ปกรณ์ ประจัญบาน เลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.66 มีค่าระดับความยาก ตั้งแต่ 0.37 ถึง 0.80
- 4.8 นำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมพอเพียง ไปจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล
- 4.9 นำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมพอเพียง จำนวน 10 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่า ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบแอลฟาของครอนบาค ได้กำหนดค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพะ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง จากการวิจัยสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากร การสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 3 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย 8 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียน 20 ชั่วโมง
2. ผลการใช้หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพะ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง มีดังนี้
 - 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการใช้หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 4.94 และ 17.83 คะแนนตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 12.89 หรือเฉลี่ยร้อยละ 64.44

2.2. ผลการประเมินพฤติกรรมพอเพียงของนักเรียนจากการใช้หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าพฤติกรรมพอเพียงของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หลักสูตร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 64.31 และหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.89 ดังนั้นมีความก้าวหน้าเฉลี่ยร้อยละ 29.58

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า

1. ผลการศึกษาการใช้หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพะ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง พบว่าเมื่อนำหลักสูตรไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีพฤติกรรมพอเพียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้มีการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรโรงเรียนบ้านแพะ พุทธศักราช 2553 การใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปในการสร้างเว็บเพจ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถสร้างเว็บเพจนำเสนอเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นผู้ที่พึ่งตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะการจัดการเรียนการสอนแบบสาธิต ซึ่งเป็นวิธีที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้โดยการสอนที่ผู้สอนให้สาธิตแล้วผู้เรียนมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้การเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะผู้เรียนได้สังเกตด้วยตาของตนเอง ได้เห็นขั้นตอนปฏิบัติ โดยเริ่มแรกบอกให้ผู้เรียนว่าจะสอนอะไร ชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญเพื่อเราให้เกิดความสนใจและกระตุ้นให้เห็นว่าสิ่งนั้นมีความจำเป็นสำหรับตนอย่างไร ต่อจากนั้นจึงสาธิตให้ผู้เรียนดูการจัดการเรียนการสอนแบบสาธิตได้ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกหัดทันทีหลังจากการสาธิต สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือการทำความเข้าใจ และการเสริมแรง การฝึกหัดจะได้ผลดีหากนักเรียน อยู่ในสภาพที่กระตือรือร้น เมื่อค้นพบว่าขณะที่ปฏิบัตินักเรียนทำผิด ครูจะสาธิตอีกครั้งโดยไม่สาธิตให้นักเรียนดูเป็นรายบุคคล เพราะจะทำให้เด็กเกิดปมด้อยคิดว่าตนเองเป็นคนที่ไม่เข้าใจอะไรเลย หรือเข้าใจอะไรได้ยากกว่า คนอื่น หรือบางครั้งเพื่อนในห้องอาจจะคิดว่าทำไมครูจึงต้องเอาใจใส่กับนักเรียนบางคนเป็นพิเศษ ซึ่งความคิดทั้งหมดนี้ไม่เป็นผลดีทั้งสิ้น และในขณะที่ฝึกปฏิบัติ ครูจะคอยให้คำแนะนำเพื่อช่วยให้นักเรียนทำกิจกรรมนั้นให้เกิดทักษะและได้ความรู้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการเรียนรู้จะเริ่มจากสิ่งที่มีความง่ายไปสู่สิ่งที่มีความยาก เป็นการเพิ่มความสามารถทั้งหมดของผู้เรียน สอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler อ้างถึงในสุนีย์ ภูพันธ์, 2546) ที่เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้เรียนให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง

2. ผลการศึกษาสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การสร้างเว็บเพจ หลังเรียนโดยใช้หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอนเรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียน สูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 64.44 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสาธิต จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ พัชรินทร์ นุสสะ (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเว็บ วิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ 3 เรื่อง การใช้โปรแกรม microsoft powerpoint 2003 ด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต

เพื่อฝึกปฏิบัติ พบว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .50

3. ผลการใช้หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยใช้ทรัพยากรการสอน เรื่อง หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแพะ อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ด้านพฤติกรรมพอเพียงของนักเรียน พบว่า พฤติกรรมพอเพียงของนักเรียน มีความก้าวหน้าเฉลี่ยสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนร้อยละ 29.58 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ออกแบบการวัดพฤติกรรมพอเพียงของนักเรียนในลักษณะเป็นแบบทดสอบสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสถานการณ์ที่ได้กำหนดไว้ในแบบทดสอบอาจคล้ายกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกับนักเรียน จึงส่งผลให้พฤติกรรมพอเพียงของผู้เรียนมีความก้าวหน้าเฉลี่ยสูงขึ้นเป็นไปตามสมมติฐาน

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551 ก). *ตัวชี้วัดและสาระแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ ฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- (2551 ข). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ ฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา วัฒนา. (2548). *การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ ฯ : ธนพร.
- พัชรินทร์ นุสสะ. (2553). *บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านเว็บ วิชา เทคโนโลยีสารสนเทศ 3 เรื่อง การใช้โปรแกรม Microsost PowerPiont 2003 ด้วยวิธีการสอนแบบสาธิตเพื่อฝึกปฏิบัติ*. วิทยานิพนธ์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- มูลนิธิพระดาบส. (2553). *คำพ่อสอน*. กรุงเทพฯ ฯ : กรุงเทพฯ.
- สงัด อุทรานนท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546) . *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ ฯ : The Knowledge Center.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ ฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). *รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านแพะ*. (มปท). หอม คลา ยานนท์. (2534). *ผู้แปล หลักการพื้นฐานของหลักสูตรและการสอน. แปลจากเรื่อง Basic Principles Of Curriculum and Instruction* โดย กรุงเทพฯ ฯ : กรมการศาสนา.